

בראשית

חיי שרה

בן כמה אני באמת

הפרשה שלנו נקראת בשם האירוני לכאורה - "חיי שרה". אירוני, מכיוון שזוהי דווקא הפרשה המספרת על מותה של שרה.

היחס בין השם לבין התוכן מזכיר קצת את הסיפור על שני חברים שנפגשו לאחר שנים רבות שלא שמעו זה מזה. אומר האחד לחברו, אמור לי, היית תמיד אדם כל כך שמח, מדוע אתה נראה כל כך עצוב? עונה השני, לא עליך, נפטרה עלי אשתי לפני זמן קצר. מה, אומר החבר, לא ידעתי כלל שהתחתנת, "מזל טוב" ... אך השם המוזר של הפרשה הוא לא הבעיה היחידה. הפסוק הראשון מלא שאלות: "ויהיו חיי שרה מאה שנה ועשרים שנה ושבע שנים שני חיי שרה". בפסוק הזה ישנן מילים רבות מיותרות. אנו נדבר על שלוש מהן "שני חיי שרה", מהו הטעם לחזור על המילים האלו כאשר כבר קראנו אותן במשך הפסוק?

כדי להבין את הייתור, אנו צריכים לנסות קצת לדייק במילים שלנו. כאשר אנו שואלים בן כמה אתה, אנו מתכוונים ל"כמה שנים יש לך"¹? התשובה תהיה כמובן שונה אצל כל אדם. מהו ההבדל בין שני בני אדם שיש להם מספר שונה של שנים? ההבדל הוא בזמן שעבר מתאריך הלידה ועד היום. ככל שהוא ארוך יותר כך המספר של השנים שיש לאדם זה הוא גדול יותר.

אך האם התשובה הזו היא באמת תשובה לשאלה: "כמה שנים יש לך?", אני לא כל כך בטוח. זוהי ודאי תשובה לשאלה, לפני כמה שנים נולדת, אך לא כמה שנים יש לך. השנים שעברו מזמן שנולדנו הן דווקא השנים שאין לנו כבר, והשנים שנשארו לכל אחד מאיתנו לחיות הן אלו שיש לנו, אך מי יודע כמה? אך יכולה להיות עוד משמעות לשאלת השנים שיש לנו. אם אדם ניצל בצורה אמיתית דקה מחייו, הרי שיש לו את אותה הדקה, הוא לא יאבד אותה לעולם. מי שלא ניצל את אותה הדקה, הרי שבאמת מייד לאחר שהיא חלפה, היא איננה, לא קיימת יותר וממילא הוא לא יכול להחשיב אותה בחשבון הזמן שיש לו.

כאשר אנו שואלים אדם: "כמה שנים יש לך", הרי שהתשובה האמיתית צריכה לכלול רק את הזמן שהוא ניצל כאן בעולם הזה. מכאן שיכול להיות אדם שנולד לפני 90 שנה אך יש לו רק שנתיים, או צעיר בן 20 שיש לו כבר 15 שנה מחייו. הדבר אינו תלוי רק ברגע הלידה אלא במעשים של כל אחד מאיתנו.

ועכשיו בחזרה לשרה. התורה אומרת את גילה של שרה ואח"כ חוזרת ואומרת "שני חיי שרה". התורה רוצה ללמד אותנו דבר חשוב בקשר לשרה: שרה חיה 127 שנים בשני מובנים. היא נפטרה 127 שנים לאחר שנולדה, אך היא גם ניצלה את חייה בצורה מושלמת כך שבסופו של דבר כל השנים היו לה, היו שלה.

זוהי אולי גם המשמעות של השם "חיי שרה" לפרשה העוסקת במותה של שרה. אדם שאינו מנצל את זמנו, ניתן לדעת את גילו עוד לפני שנפטר בצורה פיזית, הוא אינו מוסיף שום דבר אמיתי לחייו ולכן המספר של השנים שיש לו אינו משתנה. אך לגבי אדם המנצל כל רגע בחייו, רק לאחר שנפטר אנו יכולים לדעת כמה שנים חי באמת, מכיוון שכל שניה מנוצלת עד הסוף ממש.

אנו בני בניה של שרה, צריכים ללמוד מחייה היא ולנצל את הזמן בעולם הזה בחיים אמיתיים.

שבת שלום.

יעקב (יוקי) מאיר

¹ בית בן 3 חדרים הוא בית שיש לו 3 חדרים. כך, אדם בן 25, הוא אדם שיש לו 25 שנים. בשפות אחרות כגון ספרדית השאלה היא באמת "כמה שנים יש לך?" "cuantos años tenes"